Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (pátého senátu)

12. dubna 2018 *

„Rozhodčí doložka – Personál mezinárodních misí Evropské unie – Spory týkající se pracovních smluv – Vnitřní vyšetřování – Ochrana obětí v případě oznámení obtěžování – Smluvní odpovědnost“

Ve věci T-763/16,

PY, zastoupenému S. Rodriguesem a A. Tymen, advokáty,

žalobce,

proti

EUCAP Sahel Niger, zastoupená E. Raoult a M. Vicente Hernandezem, advokáty,

žalované,

jejímž předmětem je návrh založený na článku 272 SFEU, kterým se navrhuje uložit EUCAP Sahel Niger povinnost odškodnit žalobce za újmu, kterou utrpěl v důsledku porušení smlouvy ze strany EUCAP Sahel Niger,

TRIBUNÁL (pátý senát),

ve složení D. Gratsias, předseda, A. Dittrich a P. G. Xuereb (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: G. Predonzani, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. října 2017,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 EUCAP Sahel Niger (dále jen „mise“) je misí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) zřízená rozhodnutím Rady 2012/392/SZBP ze dne 16. července 2012 o misi Evropské unie SBOP v Nigeru (EUCAP Sahel Niger) (Úř. věst. 2012, L 187, s. 48), naposledy pozměněné rozhodnutím Rady (SZBP) 2017/1253 ze dne 11. července 2017 (Úř. věst. 2017, L 179, s. 15).

* Jednací jazyk: francouzština.

2 Podle článku 2 rozhodnutí 2012/392, ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2016/1172 ze dne 18. července 2016 (Úř. věst. 2016, L 193, s. 106), je v rámci provádění strategie Evropské unie na podporu bezpečnosti a rozvoje v oblasti Sahelu cílem mise umožnit nigerským orgánům vymezit a provádět jejich vlastní vnitrostátní bezpečnostní strategii. Cílem mise je rovněž přispívat k rozvoji integrovaného, multidisciplinárního, soudržného a udržitelného přístupu založeného na lidských právech, jejž budou různí nigerští aktéři v oblasti bezpečnosti uplatňovat při boji proti terorismu a organizované trestné činnosti. Kromě toho napomáhá nigerským ústředním a místním orgánům a bezpečnostním silám při vypracovávání politik, technik a postupů za účelem lepší kontroly nelegální migrace a boje proti ní.

3 Podle čl. 7 odst. 3 rozhodnutí 2012/392 mise přijímá na smluvním základě mezinárodní a místní personál, pokud požadované funkce nemohou být zajištěny personálem vyslaným členskými státy. Článek 7 odst. 4 uvedeného rozhodnutí stanoví, že pracovní podmínky a práva a povinnosti mezinárodního a místního personálu jsou stanoveny ve smlouvách mezi vedoucím mise a členy personálu.

4 Článek 12a rozhodnutí 2012/392, který byl do tohoto rozhodnutí vložen článkem 1 bodem 6 rozhodnutí Rady 2014/482/SZBP ze dne 22. července 2014, kterým se mění rozhodnutí 2012/392 (Úř. věst. 2014, L 217, s. 31), stanoví, že v rozsahu nezbytném k provádění tohoto posledně uvedeného rozhodnutí je mise způsobilá k zadávání zakázek na služby a dodávky, uzavírání smluv a správních ujednání, zaměstnávání personálu, disponování s bankovními účty, nabývání a zcizování majetku, vyrovnávání svých závazků a k vystupování před soudem.

5 Žalobce, PY, je bývalým členem personálu mise. Dne 31. ledna 2014 žalobce podepsal pracovní smlouvu s misí na místo zaměstnance odpovědného za zásobování na dobu od 30. ledna 2014 do 15. července 2014. Následně žalobce podepsal druhou pracovní smlouvu na dobu od 16. července 2014 do 15. července 2015 a poté třetí pracovní smlouvu na dobu od 16. července 2015 do 15. července 2016.

6 Podle ustanovení pracovních smluv žalobce je nedílnou součástí uvedených smluv kodex chování a kázně mise (dále jen „kodex chování“).

7 Kodex chování stanoví zaprvé řadu pravidel chování, která musí dodržovat všichni členové personálu mise (body 1 až 6), včetně povinnosti nevystavovat ostatní kolegy obtěžování (bod 2.5) a šikaně (bod 2.6), a zadruhé způsoby, jak je třeba postupovat v případě porušení těchto pravidel (body 7 až 8).

8 Bod 2.5 kodexu chování zní následovně:

„Obtěžování se liší od sexuálního obtěžování tím, že není nutně založeno na pohlaví. Na rozdíl od šikany lze za obtěžování považovat i jediný incident; toto ilustruje několik způsobů chování. Za obtěžování se v rámci tohoto dokumentu považuje: jakýkoli čin nebo chování, včetně slov, gest nebo vytvoření, vyvěšení nebo šíření písemností, fotografií nebo jakéhokoli jiného materiálu, pokud s tímto činem nebo chováním zaměstnanec nesouhlasí a pokud může být rozumně považován za urážlivý, ponižující nebo zastrašující.“

9 Bod 7.1, nadepsaný „Oznamování porušení“, stanoví následující:

„Porušení mohou vést k disciplinárním opatřením a krokům a musí být zahájena příslušná řízení […] Každý člen mise má právo a povinnost podat písemně stížnost vedoucímu mise […] na jakékoli údajné pochybení, zneužití nebo nekompetentnost.“

10 Podle bodu 8.4.1 kodexu chování, v případě údajného porušení dotčených pravidel „oznámeného nebo zjištěného“, zástupce vedoucího mise dohlíží na provedení předběžného vyšetření a jmenuje zaměstnance, který věc přezkoumá. Podle bodu 8.4.2 kodexu chování provede tento posledně uvedený

zaměstnanec přezkum údajného incidentu, přičemž zaprotokoluje verze tohoto incidentu uvedené stěžovatelem, svědky a obětmi. Podle bodu 8.4.4 kodexu chování musí být předběžná vyšetřovací zpráva předložena zástupci vedoucího mise do deseti dnů. V případě, že tato zpráva potvrdí existenci porušení dotčených pravidel, zahájí se podrobné vyšetřování podle bodu 8.5 kodexu chování, na základě něhož se vypracuje konečná vyšetřovací zpráva. Pokud tato zpráva potvrdí, že došlo k porušení dotčených pravidel, zřídí se disciplinární komise za účelem posouzení disciplinárních důsledků, které je třeba vyvodit.

11 Podle článku 21 druhé a třetí pracovní smlouvy žalobce spadají spory, které vyplývají nebo se týkají těchto smluv, do pravomoci Soudního dvora Evropské unie podle článku 272 SFEU.

12 Dne 15. a 16. prosince 2014 se konaly schůze hodnotící komise zřízené u mise týkající se vyjednávacího řízení v souvislosti s rámcovou smlouvu na letecké služby pro misi. Žalobce těmto schůzím předsedal.

13 Dne 16. prosince 2014 vedoucí oddělení „Podpora mise“, pan M.G., poté, co byl informován o incidentu, k němuž došlo na těchto schůzích, zaslal žalobci e-mail, kterým ho v této souvislosti požádal o informace.

14 Žalobce na tuto žádost odpověděl e-mailem ze dne 16. prosince 2014, v němž vysvětlil, že měl vážný spor s jiným členem hodnotící komise, panem X., který se týkal otázky, zda jedna ze tří nabídek, které mají být vyhodnoceny, splňovala podmínky stanovené misí. Podle žalobce pan X. tvrdil, že vážné pochybnosti, které žalobce v této souvislosti vyjádřil, byly způsobeny jeho předsudky vůči podniku, který uvedenou nabídku předložil. Žalobce dodal, že hodnotící komise se nakonec rozhodla požádat dotčený podnik o vyjasnění. Ve svém e-mailu ze dne 16. prosince 2014 žalobce totožnost pana X. neodhalil.

15 Dne 19. prosince 2014 hodnotící komise vzhledem k vysvětlením obdrženým od dotčeného podniku rozhodla, že nabídka tohoto posledně uvedeného podniku nesplňuje podmínky, které bylo nutno v projednávaném případě dodržet, a doporučila zadat zakázku jinému podniku. Zpráva ze dne 22. prosince 2014, kterou hodnotící komise informovala Evropskou komisi o výsledku své práce, byla podepsána i panem X.

16 Dne 7. února 2015 zaslal žalobce e-mail prozatímnímu vedoucímu správy mise, panu M., aby ho informoval o určitém jednání pana X., které žalobce považoval za „nevhodné mezi kolegy, protože bylo neuctivé vůči U[nii] […], ostatním [útvarům] [s]právy [a] některým členům mise (mimo jiné vůči [jeho] osobě)“. Zaprvé se ho pan X. v přítomnosti osob, které nejsou členy mise, za použití výrazu „ony“ ptal, kde jsou dvě ženy pracující pro misi, které byly onoho dne nepřítomné. Podle žalobce mohla být tato poznámka svědky události lehce považována za sexistickou. Zadruhé pan X. bez zaklepání na dveře vstoupil do jeho kanceláře a v souvislosti s formulářem mise se obviňujícím a opovržlivým tónem zeptal: „Kdo to psal?“ Zatřetí pan X. bez zaklepání na dveře vstoupil do jeho kanceláře s dokumentem a provokativním a neuctivým způsobem mu položil otázku: „Tady to mám odevzdat?“ Začtvrté pan X. dal žalobci na srozuměnou, že hodnoticí pravidla mise považuje za „pitomá“ (nebo „debilní“). Žalobce ve svém e-mailu upozornil na možnost, že by mohl považovat za nutné podat oficiální stížnost u vedoucího mise.

17 Ve své odpovědi ze dne 9. února 2015 pan M. žalobci vzhledem k závažnosti jeho e-mailu navrhl, aby si vybral ze tří možností. První možností bylo zorganizovat setkání nejprve s žalobcem, poté s panem X., a konečně s žalobcem a panem X. za účelem vyjasnění situace a nalezení řešení do budoucna. Druhou možností bylo zorganizování setkání nejprve s žalobcem, poté s panem X. a nakonec s žalobcem, panem X. a zástupcem personálního oddělení mise, za účelem vyjasnění situace a nelezení řešení do budoucna. Byla by vypracována zpráva nebo zápis, a tato vložena do personální složky žalobce a pana X. Třetí možností bylo, aby žalobce podal oficiální stížnost vedoucímu mise.

18 Žalobce na tento e-mail odpověděl téhož dne dalším e-mailem. V něm pana M. informoval o dalším incidentu s panem X. Podle žalobce posledně uvedený vstoupil bez zaklepání do jeho kanceláře. Když mu žalobce vysvětlil, že očekává, že bude před vstupem do jeho kanceláře klepat, pan X. „svým prstem napravo u své hlavy několikrát zatočil (gesto, které nepotřebuje vysvětlení)“. Žalobce k tomu dodal, že když panu X. řekl, že to bylo naposled, co otevřel jeho dveře bez zaklepání, pan X. ho přerušil a s širokým úsměvem mu řekl: „Ty mi vyhrožuješ.“

19 V tomto e-mailu žalobce pana M. kromě toho informoval, že se po tomto incidentu cítil špatně, a šel proto k ošetřovatelce, která mu podala lék. Dodal, že měl mírné závratě buď v důsledku léku, nebo v důsledku toho, co považoval za formu „psychického obtěžování“, a že se proto nemůže zabývat odpovědí na návrh pana M. Žalobce nicméně panu M. sdělil, že má důvěru v jeho úsudek a že v případě, že dospěje k závěru, že se jedná o závažný problém, který je nutno předložit vedoucímu mise, byl by mu vděčný, kdyby posledně uvedeného informoval „také jeho jménem do doby, než se bude cítit lépe k podání oficiální stížnosti“. Žalobce dodal, že v případě, že by pan M. měl za to, že by bylo možné nalézt řešení na administrativní úrovni, samozřejmě by takovéto řešení preferoval. Trval však na tom, že v tomto případě by pan M. měl zvážit prozatímní opatření, která by bylo možné přijmout za účelem zaručení jeho ochrany, jako například zakázat panu X. vstupovat do jeho kanceláře a mluvit na něj až do doby, než bude nalezeno řešení.

20 Ve své odpovědi ze dne 10. února 2015 informoval pan M. žalobce, že „v rámci své povinnosti jednat s náležitou péčí a vzhledem k závažnosti [jím] sdělených skutečností má za to, že nemá jinou možnost než přeposlat jeho e-mail [vedoucímu mise] a jeho [zástupci], kteří jsou v rámci mise jedinými příslušnými osobami, pokud jde o kodex chování a o řešení tohoto typu disciplinárních otázek“. Vedoucí mise a zástupce vedoucího mise byli uvedeni mezi adresáty tohoto e-mailu.

21 Později, téhož dne 10. února 2015, zástupce vedoucího mise pan S. zaslal e-mail vedoucímu mise, aby ho informoval, že žalobce „si stěž[oval] na jednání pana [X.]“ a že události posledních dnů vedly u žalobce k tomu, že se „zhoršil jeho zdravotní stav“. Pan S. uvedl, že i když je v takovéto situaci obtížné prokázat, co se skutečně stalo, je jen stěží možné nevzít v úvahu skutečnosti oznámené žalobcem. V důsledku toho pan S. upozornil vedoucího mise na to, že „[a]by [tyto skutečnosti] osvětlil, navrhuje, aby tyto různé zprávy byly považovány za jednu stížnost vedoucí k zahájení disciplinárního řízení“, a že „předběžné vyšetřování umožní určit, zda obvinění [bylo] či ne[bylo] opodstatněné“. Pan S. dodal, že pokud vedoucí mise nařídí toto opatření, učiní kroky k zahájení předběžného vyšetřování v souvislosti s tvrzeným obtěžováním nebo šikanou.

22 V e-mailu, který byl odeslán později téhož dne 10. února 2015, vedoucí mise vyjádřil svůj souhlas s návrhem pana S. Vedoucí mise pana S. rovněž informoval, že souběžně s předběžným vyšetřováním považuje za nezbytné zorganizovat setkání pana M., žalobce a pana X.

23 Žádné předběžné vyšetřování však po této výměně e-mailů zahájeno nebylo a žádné setkání pana M., žalobce a pana X. se neuskutečnilo.

24 Od 19. června do 6. července 2015 a od 1. do 24. srpna 2015 měl žalobce dovolenou.

25 V e-mailu ze dne 25. srpna 2015, který byl zaslán vedoucímu mise, žalobce uvedl, že pan M. informoval vedoucího mise o závažných skutečnostech, které ze strany pana X. představují psychické obtěžování, že však nebyl vyslechnut ani vedoucím mise, ani disciplinární komisí. Žalobce tvrdil, že chování pana X. vůči němu nadále vede ke zhoršování pracovní atmosféry, což je škodlivé pro jeho zdraví, požádal proto vedoucího mise, aby ho informoval o opatřeních, která hodlá přijmout za účelem ukončení této situace.

26 Téhož dne vedoucí mise odpověděl, že skutečnosti popsané žalobcem v únoru 2015 sdělil zástupci vedoucího mise jakožto osobě odpovědné podle bodu 8.4.1 kodexu chování za disciplínu, a jelikož od dotyčných osob nepřišla žádná odezva, měl za to, že zástupce vedoucího mise byl schopen tento spor urovnat smírnou cestou. Vedoucí mise dodal, že jelikož zjistil, že tomu tak nebylo, považuje e-mail žalobce ze dne 25. srpna 2015 za oficiální stížnost.

27 V e-mailu ze dne 28. srpna 2015 zaslaném vedoucímu mise žalobce tvrdil, že od schůzí hodnotící komise, které se konaly v prosinci 2014, se pan X. chová „neustále nenávistně a využívá každé příležitosti, aby ho pomluvil, vynadal mu, zlehčoval ho, ponížil ho, a to dokonce i na veřejnosti a před jeho spolupracovníky“. Žalobce kromě toho misi informoval, že jednoho, blíže neuvedeného dne v únoru či březnu 2015 pan X. vstoupil do jeho kanceláře a v ní ho fyzicky napadl tím, že mu na nohy vylil horký čaj.

28 Dopisem ze dne 28. srpna 2015 informoval vedoucí mise žalobce, že na základě stížnosti, kterou žalobce podal dne 25. srpna 2015 na pana X., rozhodl o postoupení této stížnosti „k disciplinárnímu řízení“ prozatímnímu zástupci vedoucího mise. Vedoucí mise v tomto dopise kromě toho žalobce informoval, že vydal rozhodnutí, kterým se panu X. zakazuje přibližovat se k žalobci.

29 V e-mailu ze dne 30. srpna 2015 zaslaném vedoucímu mise žalobce uvedl, že „potvrzuje obvinění z fyzického napadení a obtěžování ze strany [pana X.]“ a požádal adresáta, aby tento e-mail považoval za oficiální stížnost.

30 V potvrzení, které bylo vydáno dne 25. srpna 2015, lékař, kterého žalobce konsultoval v Nigeru, dospěl k závěru, že zdravotní stav žalobce vyžaduje přerušení práce na dobu sedmi dnů. Ve druhém potvrzení, které bylo vydáno dne 27. srpna 2015, tento lékař uvedl, že psychický zdravotní stav žalobce vyžaduje, aby se posledně uvedený stranil svého pracovního prostředí. Po kontrolní prohlídce provedené téhož dne lékař konstatoval, že nedošlo ke zlepšení, žalobce trpí psychickými potížemi a velmi doporučuje, aby se žalobce vrátil do Evropy a zde co nejrychleji konsultoval psychiatra.

31 Dne 29. srpna 2015 opustil žalobce misi, aby se vydal do nemocnice ve Francii.

32 Dne 1. září 2015 příslušný lékař v nemocnici, do níž se žalobce dostavil, vystavil jmenovanému potvrzení o pracovní neschopnosti do 14. září 2015. Dne 9. září 2015 vystavil psychiatr, kterého žalobce konzultoval, potvrzení, podle něhož žalobce nebyl schopen návratu do práce až do 25. září 2015. Tato pracovní neschopnost byla týmž lékařem několikrát prodloužena, naposledy do 16. července 2016. Ve dvou z těchto potvrzení, datovaných ze dne 14. října a 26. listopadu 2015, je potvrzen „stav silné deprese“.

33 E-mailem ze dne 6. října 2015 mise informovala žalobce, že podle článku 15.3 jeho pracovní smlouvy mu od 30. září 2015, to znamená po 30 dnech od začátku jeho pracovní neschopnosti, již nebude vyplácen plat.

34 E-mailem ze dne 8. října 2015 informoval člen personálu mise žalobce, že byl jmenován osobou zodpovědnou za předběžné vyšetřování, které bylo zahájeno na základě stížnosti žalobce na pana X., a dotázal se, zda je možné, aby se dostavil na misi k vyslechnutí, a v případě negativní odpovědi, zda má další skutečnosti, které by mu chtěl sdělit, a zda by mohl uvést jména svědků, kteří by měli být vyslechnuti.

35 Prostřednictvím svých advokátů poskytl žalobce misi doplňující informace.

36 Dopisem ze dne 26. listopadu 2015 informoval vedoucí mise žalobce, že disciplinární řízení proti panu X. bylo nyní uzavřeno, disciplinární komise mise konstatovala porušení kodexu chování a navrhla vůči panu X. opatření a konečně, že rozhodnutí disciplinární komise potvrdil a uvedené opatření naplnil.

37 Dne 25. ledna 2016 uplatnil žalobce prostřednictvím svých advokátů vůči misi nárok na náhradu újmy opírající se o čl. 340 odst. 2 SFEU.

38 Dopisem ze dne 8. června 2016 informovala mise žalobce, že jeho smlouva nemůže být po 15. červenci 2016 obnovena.

39 Dne 11. července 2016, doporučeným dopisem zaslaným na adresu ve Francii, kterou žalobce misi sdělil, pozval soukromě praktikující francouzský lékař na žádost mise žalobce na lékařskou prohlídku, která byla stanovena na den 13. července 2016. Dopis s touto pozvánkou byl uvedenému lékaři poštou vrácen, protože si ho žalobce nepřevzal.

40 E-mailem ze dne 15. července 2016 informovala mise žalobce o zpětném doručení dopisu s pozvánkou na lékařskou prohlídku. Rovněž ho upozornila, že lékařská potvrzení, která jí od 1. září 2015 předložil, nejsou v souladu s pravidly uvedenými v jeho pracovní smlouvě, a mise proto zpochybňuje jejich platnost.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

41 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 31. října 2016 podal žalobce projednávanou žalobu.

42 V rámci organizačních procesních opatření upravených v čl. 89 odst. 3 jeho jednacího řádu vyzval Tribunál misi k předložení určitého dokumentu. Mise této žádosti ve stanovené lhůtě vyhověla.

43 Na návrh soudce zpravodaje Tribunál (pátý senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v čl. 89 odst. 3 jednacího řádu vyzval účastníky řízení, aby odpověděli na určité otázky. Účastníci řízení této žádosti ve stanovené lhůtě vyhověli.

44 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 26. října 2017.

45 Žalobce navrhuje, aby Tribunál:

– prohlásil žalobu za přípustnou a opodstatněnou;

– uznal odpovědnost mise ve smyslu článku 340 SFEU;

– uložil náhradu utrpěné majetkové újmy;

– uložil náhradu utrpěné nemajetkové újmy odhadované na 70 000 eur;

– uložil misi náhradu veškerých nákladů řízení.

46 Mise navrhuje, aby Tribunál:

– zamítl žalobu;

– uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K předmětu sporu

47 Podle žaloby se žalobce v podstatě domáhá toho, aby Tribunál uložil misi nahradit majetkovou a nemajetkovou újmu, kterou mu mise měla způsobit tím, že včas nevyšetřila stížnosti na obtěžování, které podal v prosinci roku 2014 a v únoru roku 2015.

48 Ve svém e-mailu ze dne 28. srpna 2015 zaslaném vedoucímu mise žalobce vedoucího informoval, že ho pan X. v únoru nebo březnu roku 2015 rovněž fyzicky napadl. Toto údajné fyzické napadení nicméně nebylo uvedeno v žádném z e-mailů z prosince 2014 a února 2015, které podle žalobce představovaly stížnosti na obtěžování. Je pravda, že ve svém e-mailu ze dne 30. srpna 2015, který byl zaslán rovněž vedoucímu mise, žalobce vedoucího požádal, aby jeho e-mail ze dne 28. srpna 2015 považoval za oficiální stížnost týkající se zejména uvedeného fyzického napadení. Projednávaná žaloba se však netýká toho, jakým způsobem mise naložila s e-maily ze dne 28. a 30. srpna 2015. Přezkum Tribunálu se proto v projednávaném případě musí omezit na otázku, zda mise splnila své povinnosti, pokud jde o stížnosti na obtěžování, které žalobce považoval za podané v prosinci 2014 a v únoru 2015.

49 Z žalobního návrhu vyplývá, že se projednávaná žaloba týká smluvní odpovědnosti mise ve smyslu čl. 340 odst. 1 SFEU, což žalobce ostatně potvrdil v odpovědi ze dne 10. října 2017 na písemné otázky Tribunálu. Argumenty, které mise uvedla k prokázání toho, že v projednávaném případě nebyly splněny podmínky nezbytné pro vznik její mimosmluvní odpovědnosti ve smyslu čl. 340 odst. 2 SFEU, jsou proto irelevantní.

K pravomoci Tribunálu

50 Článek 12a rozhodnutí 2012/392, který je podle článku 2 rozhodnutí 2014/482 použitelný ode dne 16. července 2014 (viz výše bod 3), stanovil způsobilost mise k uzavírání smluv a k vystupování před soudem, čímž jí přiznal způsobilost k právům a právním úkonům. Z článku 7 odst. 3 a 4 rozhodnutí 2012/392 kromě toho vyplývá, že mise může na smluvním základě přijímat personál a že pracovní podmínky a práva a povinnosti tohoto personálu jsou stanoveny ve smlouvách uzavřených mezi vedoucím mise a členy personálu.

51 Podle článku 272 SFEU má Soudní dvůr Evropské unie pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Unií nebo na její účet. V projednávaném případě obsahovala první pracovní smlouva žalobce s misí doložku o soudní příslušnosti soudů v Bruselu (Belgie). Naproti tomu jak pracovní smlouva uzavřená mezi misí a žalobcem na dobu od 16. července 2014 do 15. července 2015, tak pracovní smlouva, kterou tyto dvě strany uzavřely na dobu od 16. července 2015 do 15. července 2016, obsahuje doložku o soudní příslušnosti Soudního dvora Evropské unie. Vzhledem k tomu, že skutkový základ projednávané žaloby vznikl v době, na kterou se vztahují tyto dvě posledně uvedené pracovní smlouvy, může se projednávaná žaloba opírat o článek 272 SFEU. Kromě toho podle čl. 256 odst. 1 SFEU je Tribunál příslušný rozhodovat v prvním stupni ve věcech uvedených v článku 272 SFEU.

52 Podle článku 20 dvou posledně uvedených pracovních smluv, které byly uzavřeny mezi žalobcem a misí, musí být spory týkající se výkladu těchto smluv řešeny v rozhodčím řízení. Tento článek však výslovně stanoví, že tímto není nijak dotčena možnost předložit spor Soudnímu dvoru Evropské unie. Ustanovení tohoto článku tedy nebránila tomu, aby žalobce předložil projednávaný spor Tribunálu.

53 Kromě toho je třeba uvést, že podle judikatury má unijní soud pravomoc projednat žaloby týkající se řízení personálu prováděného misemi SBOP, i pokud se toto řízení týká operací „v místě působení“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. července 2016, H v. Rada a Komise, C-455/14 P, EU:C:2016:569, body 54 až 60).

54 Tribunál tedy má pravomoc rozhodnout o této žalobě, což mise dále nezpochybňuje.

K přípustnosti

55 Mise zpochybňuje přípustnost žaloby.

56 Zaprvé pokud jde o argument, který mise uvedla na jednání a podle něhož je žaloba nepřípustná z důvodu, že žalobce nedodržel postup před zahájením soudního řízení, stačí připomenout, že pokud tento argument znamená, že žalobce byl před podáním projednávané žaloby povinen se obrátit na misi, tato povinnost byla v projednávaném případě v každém případě splněna. Nárok na náhradu újmy, který žalobce vůči misi uplatnil dne 25. ledna 2016, totiž přestože se formálně opíral o čl. 340 odst. 2 SFEU, sledoval stejný cíl jako projednávaná žaloba.

57 Zadruhé mise tvrdí, že projednávaná žaloba je nepřípustná, pokud jde o návrh na náhradu škody, která měla vzniknout na základě jejího rozhodnutí nevyplácet žalobci od 30. září 2015 plat (viz výše bod 33). Vzhledem k tomu, že žalobce nepodal proti tomuto rozhodnutí mise stížnost, nemůže uvedené rozhodnutí již napadnout prostřednictvím návrhu na náhradu újmy. V tomto ohledu stačí uvést, že žalobce svou žalobu na náhradu škody jako takovou neopírá o újmu, která je spojena s rozhodnutím mise, že mu od 30. září 2015 již nebude vyplácet plat. Projednávaná žaloba se totiž týká újmy, která vyplývá z toho, že mise nezahájila vyšetřování stížností na obtěžování, které žalobce podle svého názoru podal v prosinci 2014 a v únoru 2015, jedna část této újmy je přitom tvořena nevyplácením jeho platu. Tento argument je tedy nutno odmítnout, aniž je nutné rozhodnout o otázce, zda žalobce měl povinnost podat proti rozhodnutí, že mu od 30. září 2015 nebude vyplácen jeho plat, stížnost.

58 Zatřetí v odpovědi ze dne 11. října 2017 na písemné otázky Tribunálu a v rámci vyjádření týkajícího se francouzského práva mise uvedla, že by vzhledem k neexistenci přesných, objektivních a shodných skutečností, které by umožňovaly předpokládat existenci obtěžování, měl Tribunál žalobu prohlásit za nepřípustnou. Na jednání a v odpovědi na otázku Tribunálu mise tvrdila, že tento závěr je nutno učinit nezávisle na právu, které se v projednávané věci použije. Tento argument je nutné v každém případě zamítnout, protože projednávaná žaloba není založena na újmě spojené s tvrzeným obtěžováním, nýbrž na újmě vyplývající ze skutečnosti, že mise nezahájila vyšetřování stížností na obtěžování, které žalobce považuje za podané v prosinci 2014 a v únoru 2015.

59 Začtvrté a konečně je rovněž nutno zamítnout argument mise, který se pokouší vyvodit z obsahu e-mailu, který byl dne 30. srpna 2015 zaslán vedoucímu mise. Je pravdou, že v tomto e-mailu žalobce uvádí, že pokud jde o „skutečnost, že předběžné vyšetřování, které nařídil [vedoucí mise], se neuskutečnilo, nebo se uskutečnilo bez jeho přítomnosti“, „formálně potvrzuje, že nepodá stížnost“. Jak však zdůraznil žalobce na jednání, uvedenou poznámku nelze považovat za zřeknutí se možnosti podat žalobu k Tribunálu. Takovéto zřeknutí by muselo být jasné a jednoznačné, aby mohlo zpochybnit přípustnost žaloby. Tak tomu ale v projednávaném případě není. V tomto ohledu stačí uvést, že poznámka citovaná misí možnost podání žaloby k Tribunálu vůbec nezmiňuje.

60 S ohledem na výše uvedené musí být projednávaná žaloba považována za přípustnou.

K věci samé

K rozhodnému právu

61 Podle čl. 340 odst. 1 SFEU se smluvní odpovědnost Unie řídí právem rozhodným pro příslušnou smlouvu.

62 V projednávaném případě pracovní smlouvy žalobce neuvádí právo rozhodné pro tyto smlouvy.

63 V odpověď na otázku, kterou v této souvislosti položil Tribunál, žalobce uvedl, že právním základem odpovědnosti mise jsou především ustanovení uvedených smluv, včetně ustanovení kodexu chování, a akty Unie, na jejichž základě byly tyto smlouvy uzavřeny. Podpůrně je třeba použít občanský zákoník Nigeru, zejména jeho čl. 1134 první pododstavec.

64 Mise naproti tomu tvrdí, že její smluvní odpovědnost vyplývá z pracovních smluv, které byly uzavřeny mezi ní a žalobcem. Pokud by se Tribunál výjimečně měl v této souvislosti zabývat vnitrostátním právem, byla by relevantní ustanovení francouzského práva, a zejména ustanovení francouzského zákoníku práce.

65 Na jednání a v odpověď na otázky Tribunálu v této souvislosti účastníci řízení potvrdili, že se domnívají, že k přezkoumání případné smluvní odpovědnosti mise stačí přezkoumat dotčené pracovní smlouvy, včetně ustanovení kodexu chování, a že není nutné odkazovat na vnitrostátní právo.

66 Tribunál má za to, že projednávaná žaloba může být skutečně posuzována pouze na základě dotčených pracovních smluv, včetně ustanovení kodexu chování, který jej jejich nedílnou součástí, s ohledem na obecné zásady unijního práva týkající se vzniku smluvní odpovědnosti. Podle těchto zásad musí být splněny tři podmínky, aby mohla být žaloba na určení smluvní odpovědnosti úspěšná, a to především, že dotčený orgán nesplnil své smluvní závazky, dále že žalobce utrpěl újmu a konečně že existuje příčinná souvislost mezi jednáním uvedeného orgánu a touto újmou.

67 Není tedy nutné zabývat se otázkou, zda jsou důkazy, které mise předložila k prokázání případného použití francouzského práva, nepřípustné, jak tvrdil žalobce na jednání.

K porušení smluvních závazků misí

68 Žalobce tvrdí, že navzdory skutečnosti, že misi e-maily ze dne 17. prosince 2014, 7. a 9. února 2015 předložil stížnosti týkající se obtěžování, jehož se stal obětí a kterého se dopustil jeho kolega, se mise v rozporu s několika ustanoveními bodu 8.4 kodexu chování uvedenými stížnostmi nezabývala.

69 Podle žalobce se toto porušení vyznačuje tím, že jednak zástupce vedoucího mise, pan S., ve svém e-mailu ze dne 10. února 2015 sám vycházel z toho, že e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 je nutno považovat za oficiální stížnost na obtěžování, a v důsledku toho navrhl zahájení předběžného vyšetřování, a dále že tento návrh byl téhož dne výslovně schválen vedoucím mise. Toto rozhodnutí zahájit předběžné vyšetřování však nenásledovaly žádné další kroky.

70 V této souvislosti žalobce tvrdí, že bod 8.4.1 kodexu chování ukládá, že v případě oznámení porušení ustanovení uvedeného kodexu, musí být povinně zahájeno předběžné vyšetřování. Misi tedy poté, co vzala na vědomí oznámení učiněná žalobcem a považovala je za oficiální stížnost, již nezbýval žádný prostor pro uvážení.

71 Mise tedy zvlášť závažným způsobem porušila smluvní pravidla, a sice ta, která sama stanovila, pokud jde o řádné chování a vnitřní vyšetřování. Tato pravidla měla za cíl chránit členy personálu mise, zejména v případech obtěžování nebo zastrašování ze strany kolegů.

72 Žalobce dodává, že již ve svém e-mailu ze dne 9. února 2015 zdůraznil, že situace, v níž se v té době nacházel, zhoršovala jeho zdravotní stav, o čemž zástupce vedoucího mise informoval vedoucího mise.

73 Mise tyto argumenty zpochybňuje.

74 Z bodu 8.4.1 kodexu chování vyplývá, že v případě údajného porušení zejména ustanovení uvedeného kodexu, které je oznámeno nebo zjištěno, se zahájí předběžné vyšetřování. Z toho vyplývá, že zahájení předběžného vyšetřování je v takovémto případě povinné a mise v tomto ohledu nedisponuje prostorem pro uvážení, jak tvrdí žalobce.

75 Kromě toho je třeba uvést, že ustanovení bodu 8.4.1 kodexu chování musí být vykládána ve spojení s ustanoveními bodu 7.1 téhož kodexu, podle nichž členové personálu mise mají právo a povinnost podat písemně stížnost vedoucímu mise na jakékoli údajné pochybení, zneužití nebo nekompetentnost (viz výše bod 9). Z těchto ustanovení vyplývá, že člen personálu mise, který má za to, že je obětí obtěžování, a který si přeje, aby v této souvislosti bylo misí zahájeno předběžné vyšetřování, musí podat písemnou stížnost vedoucímu mise. Vzhledem k tomu, že v bodě 8.4.3 kodexu chování se v této souvislosti uvádí „inkriminovaný člen personálu“, je zřejmé, že se stížnost musí týkat určité osoby.

76 Pokud jde zaprvé o e-mail žalobce ze dne 17. prosince 2014, nejsou tyto podmínky zjevně splněny.

77 Zaprvé je nesporné, že žalobce v tomto e-mailu neodhalil identitu pana X. Skutečnost, že z uvedeného e-mailu vyplývalo, že se jednalo o hodnotitele, který byl členem výběrové komise, kterou žalobce identifikoval, a v této komisi byli jen tři hodnotitelé, z nichž dva byli muži, nemá na tento závěr žádný vliv.

78 Zadruhé žalobce ve svém e-mailu ze dne 17. prosince 2014 sice silně kritizoval to, jak se během diskuse v hodnotící komisi choval pan X., nepředložil však žádnou konkrétní výtku, z níž by vyplývalo, že jednání pana X. považoval za obtěžování. Je pravda, že v žalobě žalobce tvrdil, že v e-mailu ze dne 17. prosince 2014 upozornil na střet zájmů pana X. v souvislosti s vyjednávacím řízením, které bylo předmětem diskuzí v rámci hodnotící komise. Nicméně nehledě na skutečnost, že z e-mailu žalobce ze dne 17. prosince 2014 nic takového nevyplývalo, žalobce nijak nevysvětlil, jak by takovýto střet zájmů mohl způsobit obtěžování. Žalobce v každém případě nevysvětlil, jak by skutečnost, že mise případně opomněla zahájit předběžné vyšetřování týkající se tohoto střetu zájmů, mohla vést ke vzniku smluvní odpovědnosti vůči němu.

79 Zatřetí je třeba poznamenat, že ve svém e-mailu ze dne 17. prosince 2014 žalobce uvedl, že je připraven napsat vedoucímu mise „zevrubnou a podrobnou zprávu“, pokud si to adresát tohoto e-mailu bude přát. Žalobce však netvrdil, že by poté takovouto zprávu nebo stížnost na chování pana X. v dotyčné hodnotící komisi vedoucímu mise zaslal.

80 Začtvrté a konečně je třeba poukázat na to, že v žalobě sám žalobce uvedl, že psychické obtěžování oznámil poprvé v únoru 2015.

81 Pokud jde zadruhé o e-mail, který žalobce zaslal dne 7. února 2015 panu M., prozatímnímu vedoucímu správy mise, je třeba poukázat na to, že v tomto e-mailu žalobce uvedl jméno pana X. a určité jednání posledně uvedeného, které považoval za nevhodné a vyjádřil naději, že bude možné najít řešení. Je však nutno také konstatovat, že v tomto e-mailu se žalobce omezil na to, že z důvodu chování pana X. požádal pana M. o pomoc, přičemž uvedl, že dospěl k závěru, že v uvedené době nemusí podat vedoucímu mise oficiální stížnost. E-mail ze dne 7. února 2015 proto nelze jako takový považovat za stížnost ve smyslu bodu 7.1 kodexu chování.

82 Pokud jde zatřetí o e-mail, který žalobce zaslal dne 9. února 2015 panu M., je třeba poukázat na to, že tento e-mail byl odpovědí žalobce na e-mail ze dne 9. února 2015, kterým pan M. odpovídal na e-mail žalobce ze dne 7. února 2015. V uvedené odpovědi navrhl pan M. žalobci tři možnosti, včetně

možnosti spočívající v podání oficiální stížnosti vedoucímu mise. Žalobce si však, jak mise v e-mailu ze dne 9. února 2015 správně konstatovala, žádnou z těchto možností nezvolil, přičemž dal najevo, že upřednostňuje administrativní řešení. Kromě toho skutečnost, že žalobce v e-mailu ze dne 9. února 2015 upozornil na možnost, že by prozatímní vedoucí správy mise mohl informovat vedoucího mise o problémech, které vznikly s panem X., „do doby, než se bude cítit lépe k podání oficiální stížnosti“, naznačuje, že měl za to, že takovouto stížnost dosud nepodal. Konečně je třeba poznamenat, že e-mail ze dne 9. února 2015 nebyl adresovaný vedoucímu mise, přestože stížnost na obtěžování by podle bodu 7.1 kodexu chování musela být předložena jemu.

83 Navzdory těmto skutečnostem má Tribunál za to, že bylo legitimní a správné, že mise tyto e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 považovala jako celek za oficiální stížnost.

84 Zaprvé je třeba poznamenat, že v e-mailu ze dne 9. února 2015 žalobce na rozdíl od toho, co tvrdí mise, uvedl, že se považuje za oběť „psychického obtěžování“ ze strany pana X.

85 Zadruhé žalobce si sice výslovně nevybral jednu ze tří možností, které mu byly navrženy, avšak v e-mailu ze dne 9. února 2015 informoval pana M., že se po incidentu, který uvedl v tomto e-mailu, cítil špatně, a proto šel k ošetřovatelce, která mu podala lék. Žalobce dodal, že měl mírné závratě buď v důsledku léku, nebo v důsledku toho, co považoval za formu psychického obtěžování, a proto se nemůže zabývat odpovědí na návrh pana M. Kromě toho uvedl možnost, že o jeho problémech s panem X. bude informován vedoucí mise, dokud se nebude cítit lépe pro podání oficiální stížnosti. Z uvedeného vyplývá, že se žalobce považoval za oběť obtěžování, měl zdravotní problémy související s tímto obtěžováním a jeho zdravotní stav mu v té době neumožňoval podat oficiální stížnost na obtěžování. Je zjevné, že mise byla povinna vzít v úvahu tyto dodatečné skutečnosti při rozhodování o tom, jak naloží s e-mailem žalobce ze dne 9. února 2015. Mise byla zejména na základě své povinnosti jednat s náležitou péčí povinna zohlednit skutečnost, že člen jejího personálu sice poukázal na možné obtěžování, nicméně v dané době nebyl kvůli zdravotním problémům, které podle něj byly spojeny s tímto obtěžováním, schopen řádně podat stížnost.

86 Zatřetí žalobce ve svém e-mailu ze dne 9. února 2015 zdůraznil, že má důvěru v úsudek pana M., a že v případě, že pan M. dospěje k závěru, že se jedná o závažný problém, který je nutno předložit vedoucímu mise, byl by mu vděčný, pokud by posledně uvedeného informoval. Z toho vyplývá, že pokud jde o to, jak mělo být naloženo s jeho e-mailem, žalobce se spoléhal na názor pana M. Konkrétní posouzení, které v projednávaném případě provedl pan M., proto musí být v této souvislosti rovněž zohledněno.

87 Začtvrté je třeba poukázat na to, že ve své odpovědi ze dne 10. února 2015 informoval pan M. žalobce, že „v rámci své povinnosti jednat s náležitou péčí a vzhledem k závažnosti [jím] sdělených skutečností má za to, že nemá jinou možnost než přeposlat jeho e-mail [vedoucímu mise] a jeho [zástupci], kteří jsou v rámci mise jedinými příslušnými osobami, pokud jde o kodex chování a o řešení tohoto typu disciplinárních otázek“.

88 Pokud jde o e-mail pana M. ze dne 10. února 2015 a reakci na něj, je třeba zdůraznit následující.

89 Zaprvé adresáty e-mailu pana M. ze dne 10. února 2015 byli jak vedoucí mise, tak zástupce vedoucího mise. Kromě toho ze spisu vyplývá, že dva e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 byly dne 10. února 2015 skutečně doručeny vedoucímu mise. Bod 7.1 kodexu chování sice vyžaduje, aby stížnosti ve smyslu tohoto ustanovení byly podávány vedoucímu mise, neupřesňuje však, že stěžovatel nutně musí svoji stížnost podat přímo vedoucímu mise a že by bylo vyloučeno, aby třetí osoba takovouto stížnost, kterou obdržela od stěžovatele, s jeho souhlasem, předala vedoucímu mise.

90 Zadruhé z e-mailu pana M. ze dne 10. února 2015 na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, vyplývá, že se neomezuje na informování vedoucího mise o problémech, které žalobce měl s panem X., v očekávání oficiální stížnosti, kterou by žalobce případně mohl vedoucímu mise podat. Naopak ze znění tohoto

e-mailu jasně vyplývá, že pan M. zastával názor, že se v projednávané věci jedná o disciplinární otázku, kterou se musí zabývat příslušné orgány mise. Pokud by totiž pan M. chtěl vedoucího mise pouze informovat o problémech žalobce, nebylo by nutné dávat do kopie zástupce vedoucího mise a zdůrazňovat, že tito dva adresáti jsou „v rámci mise jedinými příslušnými osobami, pokud jde o kodex chování a o řešení tohoto typu disciplinárních otázek“.

91 Zatřetí je třeba poznamenat, že v e-mailu, který byl zaslán vedoucímu mise později dne 10. února 2015, pan S., zástupce vedoucího mise, konstatoval, že si žalobce stěžuje na chování pana X. a navrhl, aby byly e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 považovány za stížnost vedoucí k zahájení disciplinárního řízení. Pan S. dodal, že pokud vedoucí mise nařídí toto opatření, učiní kroky k zahájení předběžného vyšetřování v souvislosti s tvrzeným obtěžováním nebo šikanou. Kromě toho je třeba uvést, že vedoucí mise ve své odpovědi zaslané dne 10. února 2015 zástupci vedoucího mise vyjádřil svůj souhlas s návrhem posledně uvedeného. Z této e-mailové komunikace vyplývá, že jak vedoucí mise, tak jeho zástupce zastávali názor, že e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 mohou a musí být považovány za stížnost ve smyslu kodexu chování a že musí být zahájeno předběžné vyšetřování.

92 Skutečnost, že se jednalo o interní komunikaci, o které se žalobce dozvěděl až koncem srpna 2015, je v tomto ohledu irelevantní, neboť tím, co je v projednávané věci důležité, je to, jak mise interpretovala e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015. Stejný závěr je nutno učinit v souvislosti s argumentem mise, podle něhož vedoucí mise neměl pravomoc nařídit zahájení předběžného vyšetřování. I kdyby tomu tak bylo, nemělo by to v rozporu s předpokladem, z něhož ve svém e-mailu ze dne 10. února 2015 vycházel zástupce vedoucího mise, žádný vliv na závěr, že jak vedoucí mise, tak i jeho zástupce byli přesvědčeni o tom, že v projednávané věci je nutno zahájit předběžné vyšetřování. Není tedy nutné zkoumat, zda je nutno uvedený argument mise zamítnout jako v každém případě opožděný, a tedy jako nepřípustný, jak na jednání tvrdil žalobce.

93 Začtvrté vzhledem k tomu, že z jeho e-mailu ze dne 10. února 2015 vyplývalo, že pan M. zašle e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 vedoucímu mise a jeho zástupci za účelem, aby posledně uvedení mohli učinit opatření, která vyžaduje kodex chování, žalobce v tomto ohledu nemusel činit další kroky. Nebylo zejména již nutné, aby se žalobce sám v této věci obrátil na vedoucího mise s podáním oficiální stížnosti, v níž by zopakoval skutečnosti popsané ve svých e-mailech ze dne 7. a 9. února 2015. E-mail pana M. kromě toho neuvádí, že by bylo nutné podat takovouto další stížnost. Totéž platí pro e-mailovou komunikaci ze dne 10. února 2015 mezi vedoucím mise a jeho zástupcem.

94 Na pátém a posledním místě je třeba uvést, že v e-mailu ze dne 9. února 2015 žalobce trval na tom, že v případě, že pan M. bude mít za to, že by bylo možné nalézt řešení na administrativní úrovni, měl by zvážit prozatímní opatření, která by bylo možné přijmout za účelem zaručení jeho ochrany, jako například zakázat panu X. vstupovat do jeho kanceláře a mluvit na něj až do doby, než bude nalezeno řešení. Je však nesporné, že tehdy tato žádost zůstala bez odezvy. Pokud by přitom mise zastávala názor, že by žalobce měl ještě podat oficiální stížnost vedoucímu mise, aby bylo možné zahájit předběžné vyšetřování, měla by se v očekávání takovéto stížnosti k uvedené žádosti vyjádřit.

95 Tyto úvahy nejsou zpochybněny skutečností, že v e-mailu ze dne 30. srpna 2015 požádal žalobce vedoucího mise, aby uvedený e-mail považoval za oficiální stížnost. Jak je totiž uvedeno výše v bodech 91 až 93, jak vedoucí mise, tak jeho zástupce byli přesvědčeni o tom, že e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 představovaly oficiální stížnost a je nutno zahájit předběžné vyšetřování, v této době tedy žalobce nemusel podnikat další kroky.

96 Vzhledem k výše uvedenému má Tribunál za to, že skutečnost, že po e-mailech žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 nebylo zahájeno předběžné vyšetřování, představuje porušení bodu 8.4 kodexu chování, a v důsledku toho porušení smlouvy misí.

97 Žádný z dalších argumentů předložených misí proti tomuto závěru není přesvědčivý.

98 Zaprvé mise poukazuje na vysvětlení, které její vedoucí v e-mailu ze dne 25. srpna 2015 zaslal žalobci, podle něhož měl za to, jelikož od dotyčných osob neobdržel žádnou odpověď, že zástupce vedoucího mise byl schopen urovnat spor mezi žalobcem a panem X. smírnou cestou. Mise však nezpochybňuje, že k takovémuto urovnání nedošlo. V každém případě a jak správně uvedl žalobce, bylo povinností vedoucího mise nechat se informovat o výsledcích předběžného vyšetřování, s jehož zahájením vyslovil spolu se svým zástupcem souhlas.

99 Zadruhé mise tvrdí, že předběžné vyšetřování nebylo nezbytné, protože skutečnosti uvedené žalobcem nepředstavovaly obtěžování a nebyly podloženy dostatečnými důkazy. Tento argument musí být odmítnut. Mise jednak neprokázala, že by žádná ze skutečností uvedených v e-mailech ze dne 7. a 9. února 2015 nemohla představovat obtěžování ve smyslu bodu 2.5 kodexu chování. Z kodexu chování dále nevyplývá, že by předběžné vyšetřování bylo opodstatněné pouze tehdy, když stěžovatel již předložil dostatečné důkazy o tom, že skutečně došlo k obtěžování.

100 Zatřetí mise tvrdí, že žalobce mezi únorem a srpnem 2015 nepožádal o informace o vyšetřování, které podle něj mělo být zahájeno v únoru 2015. Mise přitom nevysvětlila, jak by tato skutečnost mohla být relevantní pro zodpovězení otázky, zda se dopustila porušení smlouvy tím, že v souvislosti s e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 nezahájila předběžné vyšetřování. Stejný závěr je nutno učinit v souvislosti s argumentem mise, že žalobce během období od února do srpna 2015 nezaznamenal žádný problém a misi neinformoval o případné potřebě psychologické podpory.

101 Začtvrté a konečně skutečnost, na kterou se mise odvolává, že zachovala poslední pracovní smlouvu žalobce, přestože ji mohla na základě jednání žalobce, které je nutno posuzovat jako vážné porušení povinnosti, to znamená na základě urážek a pomluv, které uvedl ve svých e-mailech, které jí zaslal 28. a 30. srpna 2015, není relevantní pro odpověď na otázku, zda se mise tím, že v únoru 2015 nezahájila předběžné vyšetřování, dopustila porušení smlouvy.

K újmám uplatňovaným žalobcem

102 Žalobce zaprvé uplatňuje újmu nemajetkové povahy. Tvrdí, že z důvodu nečinnosti mise byl mezi únorem a srpnem 2015 nadále vystaven obtěžování, čemž mohlo a mělo být zabráněno. Podle žalobce je toto „procházení peklem“ ilustrováno zejména závažností jeho zdravotního stavu v době jeho odchodu z mise, ale také léčivy, které mu lékaři byli nuceni předepsat jako léčbu. Nemajetkovou újmu představují rovněž zdravotní důsledky spojené s tímto obtěžováním, to znamená vážné deprese, kterými nadále trpí, léky, které proto musí brát, a profesní nečinnost, k níž ho přinutily pracovní neschopnosti.

103 Tato nemajetková újma byla zhoršena chováním mise během pracovních neschopností žalobce. Mise jednak neučinila nic, aby se mohl vrátit do práce. Naopak, mise čekala do 11. července 2016, aby mu na jeho oficiální adresu poslala pozvánku na údajnou lékařskou prohlídku, kromě toho na pochybném právním základě, která se měla uskutečnit již o dva dny později, přestože dobře věděla, že ve skutečnosti bydlí jinde. Mise dále zpochybnila platnost všech jeho lékařských potvrzení z důvodu, že byla zaslána e-mailem, přestože poté, co obdržela první z těchto potvrzení, potvrdila, že zaslání poštou není nutné. Takovéto chování je v rozporu s povinností jednat s náležitou péčí, dobrou vírou a je neloajální. Mise tím tedy přispěla ke zhoršení nemajetkové újmy žalobce.

104 Podle žalobce může být jeho nemajetková újma ohodnocena *ex æquo et bono* na částku 70 000 eur.

105 Žalobce zadruhé uplatňuje újmu majetkové povahy. Mise by mu měla zaplatit náhradu škody, která odpovídá platu dlužnému za období od 29. září 2015 – den, kdy bylo zastaveno jeho vyplácení z důvodu jeho pracovních neschopností – do 15. července 2016 – den, kdy skončila jeho třetí pracovní smlouva s misí – plus úroky a obnovit jeho nároky na dovolenou. Důvodem jeho pracovních

neschopností totiž bylo zhoršení jeho zdravotního stavu v souvislosti s obtěžováním na pracovišti, jemuž byl vystaven. Částka, která má být uhrazena z titulu ztráty platu žalobce v době od 1. září 2015 do 15. července 2016, činí 73 774 eur.

106 Podle žalobce je jeho třetí újma rovněž majetkové povahy a spočívá v tom, že ztratil možnost obnovení své smlouvy. K obnovení jeho smlouvy totiž nedošlo jen proto, že nebylo možné provést hodnocení jeho výkonu. Vzhledem k jeho výborným výkonům v minulosti a vzhledem k tomu, že mise i nadále potřebuje služby zaměstnance odpovědného za zásobování, bylo nutné jeho šance na obnovení smlouvy na jeden rok hodnotit minimálně na 80 %. Žalobce je tedy toho názoru, že mu musí být přiznána náhrada škody ve výši 80 % příjmů, které by pobíral v případě obnovení jeho smlouvy.

107 Mise tyto argumenty žalobce zpochybňuje.

108 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že žalobce stran svého zdravotního stavu nepředložil žádný lékařský posudek, který by dokládal jeho nárok na náhradu újmy, jak uvádí mise.

109 Z písemností ve spise však vyplývá, že lékař, kterého žalobce koncem srpna 2015 konzultoval v Nigeru, konstatoval, že žalobce měl psychické potíže. Z těchto písemností dále vyplývá, že žalobce byl práce neschopný od 25. srpna 2015 až do konce své pracovní smlouvy s misí v červenci 2016. Z uvedených písemností konečně vyplývá, že v potvrzeních o pracovní neschopnosti psychiatr, kterého žalobce konzultoval ve Francii, dvakrát potvrdil „stav silné deprese“.

110 Je pravda, že z písemností ve spise vyplývá, že zdravotní stav žalobce nebyl takový, že by vyžadoval hospitalizaci v Nigeru nebo Francii. Je rovněž pravda, že tvrzení žalobce, že závažnost jeho zdravotního stavu koncem srpna 2015 byla potvrzena léčbou léčivy, které mu lékaři byli nuceni předepsat, nebyla prokázána, protože lékařská potvrzení, která žalobce předložil Tribunálu, nezmiňují medikamentózní léčbu. Nicméně z dokumentů, které má Tribunál k dispozici, vyplývá, že došlo ke značnému zhoršení zdravotního stavu žalobce, a toto zhoršení nastalo poté, co žalobce svými e-maily ze dne 7. a 9. února 2015 upozornil misi na to, že se cítí být obtěžován panem X.

111 Za těchto okolností má Tribunál za to, že existenci nemajetkové újmy spojené s tímto zhoršením zdravotního stavu žalobce nelze popřít.

112 Pokud jde o majetkovou újmu uplatňovanou žalobcem, je nesporné, že vyplácení platu posledně uvedeného skončilo dne 29. září 2015, a žalobce proto přišel o zbytek platu, který by mu bylo nutné vyplatit na základě jeho poslední pracovní smlouvy až do jejího konce, kdyby byl schopen nadále pracovat, jakož i o nároky na dovolenou za toto období. Je pravda, že článek 15.7 poslední pracovní smlouvy žalobce stanoví, že nepřítomnosti z důvodu nemoci jsou považovány za doby rovnocenné dobám aktivní služby po dobu nejvýše 30 kalendářních dnů a není spojen žádný nárok s dobou nepřítomnosti z důvodu nemoci, která překročí tento limit. Skutečnost, že uvedené ustanovení umožnilo, nebo dokonce uložilo misi ukončit vyplácení platu žalobce, přitom nijak neovlivňuje závěr, že posledně uvedený proto přišel o plat, který by vydělal, a v důsledku toho utrpěl majetkovou újmu.

113 Pokud jde o možnost získat další pracovní smlouvu, je pravda, že žalobce neměl nárok na obnovení své pracovní smlouvy s misí. Mise nicméně nezpochybnila argument žalobce, že vzhledem k jeho výborným výkonům dosahovaným v minulosti a vzhledem k tomu, že mise i nadále potřebuje typ služeb, který žalobce poskytoval, bylo nutno jeho šance na obnovení jeho smlouvy na jeden rok hodnotit minimálně na 80 %. Mise se totiž v této souvislosti omezila na tvrzení, že krátké období, po které žalobce během doby, na kterou se vztahovala jeho třetí pracovní smlouva, pracoval, jí neumožnila provést hodnocení výkonů žalobce za účelem případného obnovení jeho smlouvy. Žalobce však tvrdí, že to bylo právě porušení smlouvy misí, které ovlivnilo jeho zdravotní stav do té míry, že nemohl začít znovu pracovat. Za těchto okolností nelze rovněž popřít existenci majetkové újmy, pokud jde o ztrátu možnosti získat novou smlouvu.

114 Další argumenty, které mise v této souvislosti uvedla, nejsou způsobilé tento závěr zpochybnit.

115 Zaprvé argument mise, že žalobce od počátku roku 2015 před svými kolegy neskrýval, že hledá cestu, jak z mise odejít, kromě toho, že není podložen ničím konkrétním, není způsobilý zpochybnit závěr, že mezi únorem a srpnem 2015 došlo ke značnému zhoršení zdravotního stavu žalobce.

116 Zadruhé skutečnost, že žalobce misi v době od února do srpna 2015 nikdy nekontaktoval v souvislosti s jeho možnými psychickými potížemi a nedotázal se mise, jaké kroky byly od té doby do srpna 2015 podniknuty na základě jeho e-mailů ze dne 7. a 9. února 2015, rovněž nemůže zpochybnit uvedený závěr.

117 Zatřetí tentýž závěr jednoznačně platí i v souvislosti s argumentem mise, že žalobce na konci srpna 2015 zorganizoval svůj odchod z mise způsobem, který dával jasně najevo, že se nehodlá vrátit.

118 Mise kromě toho uvedla některé další argumenty, které se týkají období, které začíná po odchodu žalobce z jeho pracovního místa koncem srpna 2015. Mise jednak tvrdí, že žalobce nevyhověl výzvám mise, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření za účelem posouzení jeho zdravotního stavu a jeho případné pracovní neschopnosti. Nepřítomnost žalobce na pracovišti byla dále neodůvodněná, a nemůže proto vést k majetkové náhradě, protože žalobce nepředložil platná a ověřitelná lékařská potvrzení, bydlel v místě, které nebylo misi známo, a protože nebylo možné provést odborné vyšetření nebo lékařskou kontrolu z důvodů, které je nutno přičítat žalobci. Tribunál má nicméně za to, že tyto argumenty je nutno posoudit pouze tehdy, když je žalobce schopen prokázat příčinnou souvislost mezi porušením smlouvy misí a nemajetkovou a majetkovou újmou utrpěnou během doby, která následovala po jeho odchodu z mise, což je proto nutno přezkoumat v následující části.

K příčinné souvislosti

119 Žalobce tvrdí, že z důvodu nečinnosti mise obtěžování, které bylo od února 2015 oznámeno, pokračovalo, zhoršovalo se a vedlo k tomu, že z důvodu nemoci přestal od 25. srpna 2015 pracovat. Bylo prokázáno, že toto přerušení práce bylo způsobeno zejména depresivním stavem, který byl označen jako závažný a byl spojen s obtěžováním na pracovišti. Tento posledně uvedený aspekt, který žalobcův lékař zdůraznil, právně dostačujícím způsobem dokazuje příčinnou souvislost mezi porušením smluvních povinností misí a újmou, kterou žalobce utrpěl. Žalobce dodává, že v únoru 2015 mu byla poprvé předepsána antidepresiva, a to navzdory letům služby na misích v často nepřátelském prostředí. Kromě toho první pracovní neschopnost měl od 9. do 13. února 2015, to znamená hned po prvním oznámení psychického obtěžování.

120 Mise argumenty žalobce zpochybňuje. Podle mise neexistuje příčinná souvislost mezi jejím chováním a údajnou újmou.

121 Z judikatury vyplývá, že pokud jde o mimosmluvní odpovědnost Unie, lze Unii činit odpovědnou pouze za újmu, která dostatečně přímo vyplývá z protiprávního jednání dotčeného orgánu (viz rozsudek ze dne 24. října 2000, Fresh Marine v. Komise, T-178/98, EU:T:2000:240, bod 118 a citovaná judikatura; usnesení ze dne 9. listopadu 2016, Jenkinson v. Rada a další, T-602/15, EU:T:2016:660, bod 49). Tribunál má za to, že totéž platí pro smluvní odpovědnost Unie.

122 Zaprvé je nutno přezkoumat existenci přímé souvislosti mezi jednáním mise a nemajetkovou újmou utrpěnou žalobcem.

123 V této souvislosti Tribunál konstatuje, že žalobce nepředložil žádný dokument, který by nesporně prokázal, že jeho nemajetková újma byla způsobena porušením smlouvy, kterého se v projednávané věci dopustila mise. Z důkazů předložených žalobcem na rozdíl od toho, co žalobce tvrdí, totiž zejména nevyplývá, že jeho lékař konstatoval, že zhoršení jeho zdravotního stavu bylo spojeno s obtěžování na

pracovišti. Skutečnost, že ve svém potvrzení ze dne 14. října 2015 psychiatr, který žalobce vyšetřil, uvedl, že si žalobce stěžuje na obtěžování na pracovišti, takovéto konstatování nepředstavuje, protože se jedná o poznámku žalobce, k níž se lékař nevyjádřil.

124 V této souvislosti je však třeba vzít v úvahu následující.

125 Zaprvé v e-mailu ze dne 9. února 2015 žalobce informoval misi o zdravotních problémech, které měl v důsledku incidentu s panem X., který popsal v témže e-mailu. Z důkazů předložených žalobcem kromě toho vyplývá, že posledně uvedený byl poté poprvé práce neschopný od 9. do 13. února 2015. Za těchto okolností mise nemohla nevědět, že pokud na e-maily žalobce ze dne 7. a 9. února 2015 nebude náležitě reagovat, bude existovat riziko, že se zdravotní stav žalobce dále zhorší. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že vedoucí mise současně se zahájením předběžného vyšetřování koncem srpna 2015 s okamžitou platností zakázal panu X. přibližovat se k žalobci.

126 Zadruhé a jak již bylo uvedeno (viz výše bod 110), je nesporné, že ke značnému zhoršení zdravotního stavu žalobce došlo na konci srpna 2015 a že žalobce tvrdí, že toto zhoršení bylo důsledkem skutečnosti, že v únoru 2015 nebylo zahájeno předběžné vyšetřování. Je pravda, že mise trvá na tom, že toto zhoršení mohlo být způsobeno jinou příčinou než obtěžováním nebo skutečností, že v únoru 2015 nezahájila předběžné vyšetřování. Mise v této souvislosti tvrdí, že potvrzení lékaře, kterého na konci srpna 2015 v Nigeru konzultoval žalobce, uvádí jako příčinu zhoršení zdravotního stavu žalobce životní podmínky v rámci mise. Tento argument však nemá podporu v uvedených potvrzeních, v nichž se dotčený lékař omezuje na konstatování, že žalobce psychicky trpí a jeho zdravotní stav vyžaduje, aby se vyhnul svému pracovnímu prostředí.

127 Zatřetí mise uznává, že vyšetřování, které zahájila na konci srpna 2015, vedlo k závěru, že ze strany pana X. došlo k porušení kodexu chování.

128 Vzhledem k těmto okolnostem má Tribunál za to, že existuje dostatečně přesvědčivý soubor indicií umožňujících se domnívat, že existuje přímá souvislost mezi na straně jedné skutečností, že mise po e-mailové korespondenci ze dne 10. února 2015 mezi vedoucím mise a jeho zástupcem nezahájila předběžné vyšetřování za účelem vyšetření skutečností uvedených žalobcem jako obtěžování ze strany pana X. a na straně druhé zhoršením zdravotního stavu žalobce v období po tomto datu.

129 Tribunál má však za to, že tato příčinná souvislost může být konstatována jen pro část tohoto období.

130 Zaprvé v této souvislosti je třeba uvést, že z kodexu chování vyplývá, že předběžné vyšetřování musí být provedeno rychle. Bod 8.4.4 kodexu chování zejména stanoví, že zpráva o předběžném vyšetřování musí být předložena zástupci vedoucího mise během poměrně krátké doby, a to do deseti dnů. Za těchto okolností měl žalobce povinnost, jakmile uplynula určitá doba a nedostal informace o tom, jak bylo naloženo s jeho stížností, se dotázat, zda bylo skutečně zahájeno předběžné vyšetřování a zda ještě stále probíhá. Kromě toho ze spisu, zejména z jeho různých e-mailů, vyplývá, že žalobce byl řádně informován o platných postupech v takovéto situaci.

131 Je proto třeba učinit závěr, že bylo na žalobci, aby v poměrně krátké lhůtě požádal o informace o tom, jak bylo postupováno v návaznosti na jeho e-maily ze dne 7. a 9. února 2015, zejména pokud se obtěžování, na které si stěžoval v uvedených e-mailech, podle jeho e-mailů ze dne 25. a 28. srpna 2015 značně zhoršilo. Konkrétně je třeba poukázat na to, že v tomto posledně uvedeném e-mailu si žalobce stěžoval, že v únoru či březnu 2015 ho pan X. fyzicky napadl tím, že mu na nohy vylil horký čaj. Na jednání při odpovědi na otázku Tribunálu žalobce nebyl v této souvislosti schopen vysvětlit, proč misi o tomto incidentu, který by musel, kdyby byl považován za prokázaný, být považován za velmi závažný, informoval až po několika měsících.

132 Žalobce přitom nezpochybňuje skutečnost, že během období od února do srpna 2015, jak tvrdí mise, mlčel o údajném obtěžování, že misi nikdy nepožádal o informace, jak bylo naloženo s jeho e-maily ze dne 7. a 9. února 2015, a že misi neinformoval o zhoršení své situace. V této souvislosti se žalobce v odpovědi na otázku Tribunálu na jednání omezil na tvrzení, že nepovažoval za užitečné podniknout takovéto kroky, měl důvěru v misi a věřil, že vyšetřování skutečně probíhá.

133 Je pravda, že v rámci dodatečných informací, které misi poskytl dne 26. října 2015, žalobce uvedl, že „pan [X.] se během krátkého období (během května 2015) ukázal z lepší stránky“, že „[by chtěl] upřesnit, že – po své stížnosti z února v očekávání jak uzavření disciplinárního řízení a sankce, která by měla *de facto* ‚pedagogický' a ‚motivační' účinek na pana [X.], tak změny chování pana [X.] – doufal, že by se věci mohly dát do pořádku“ a „pana [X.], aby ho během této krátké doby v této pozitivní změně utvrdil, dokonce pozval na oběd, pan [X.] toto pozvání přijal a na oběd se dostavil“. Z vlastních prohlášení žalobce tedy vyplývá, že v květnu 2015 měl za to, že se chování pana X. vůči němu zlepšilo a že mohl počítat s tím, že se jejich vztahy po ukončení řízení o jeho stížnosti a na základě pozitivních signálů z jeho strany znovu znormalizují. Nicméně, jak uvádí sám žalobce, toto zlepšení trvalo jen na krátce, a je z toho tedy nutné vyvodit, že poté obtěžování, na které si stěžoval, pokračovalo. V důsledku toho i za předpokladu, že v květnu 2015 zlepšení situace žalobce nepodněcovalo k tomu, aby požádal o informace o tom, jak bylo naloženo s jeho stížností, pro následující období to neplatí.

134 S ohledem na výše uvedené má Tribunál za to, že přímá příčinná souvislost mezi nezahájením předběžného vyšetřování a zhoršením zdravotního stavu žalobce může být považována za právně dostatečně prokázanou pouze pro období od 10. února 2015 do maximálně května 2015. Po tomto období je nutno vycházet z toho, že zhoršení zdravotního stavu žalobce již nepramení přímo z nezahájení předběžného vyšetřování, ale pramení i z toho, že žalobce nepodnikl žádné kroky k tomu, aby se informoval o tom, jak bylo naloženo s jeho e-maily ze dne 7. a 9. února 2015, nebo že své nadřízené neinformoval o zhoršení jeho vztahů s panem X. E-mail žalobce ze dne 25. srpna 2015 musí být v této souvislosti považován jako opožděný zejména proto, že k tomuto datu se jeho zdravotní stav zhoršil natolik, že podle lékařských potvrzení vydaných v té době vyžadoval pracovní neschopnost a návrat do Evropy. Mise proto nemůže být považována za odpovědnou za nemajetkovou újmu, kterou žalobce utrpěl po květnu 2015, a zejména ne za tu, která vznikla po odjezdu žalobce z mise koncem srpna 2015, a není nutné přezkoumat další argumenty, které mise v této souvislosti uvádí.

135 Zadruhé výše z bodů 112 a 113 vyplývá, že majetková újma, kterou žalobce utrpěl, vznikla po jeho odjezdu z mise v srpnu 2015. Ze stejných důvodů, jako jsou ty, které byly uvedeny výše v bodech 130 až 134, je tedy nutno vycházet z toho, že mise nemůže být považována za odpovědnou za tuto majetkovou újmu.

136 S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, má Tribunál za to, že výše nemajetkové újmy, kterou žalobce utrpěl, musí být stanovena *ex æquo et bono* na částku 10 000 eur.

137 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že je nutno misi uložit povinnost zaplatit žalobci částku 10 000 eur z titulu utrpěné nemajetkové újmy a ve zbývající části je nutné návrhová žádání zamítnout.

K nákladům řízení

138 Článek 134 odst. 3 jednacího řádu stanoví, že pokud měli účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch, ponese každý z nich vlastní náklady řízení. Jeví-li se to však vzhledem k okolnostem v projednávané věci jako odůvodněné, může Tribunál rozhodnout, že účastník řízení ponese vlastní náklady řízení a nahradí část nákladů řízení vynaložených druhým účastníkem řízení.

139 V projednávaném případě byli oba, jak žalobce, tak mise, zčásti neúspěšní. Nicméně s ohledem na okolnosti v projednávané věci je namístě rozhodnout, že mise ponese kromě vlastních nákladů řízení tři čtvrtiny nákladů řízení žalobce.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (pátý senát)

rozhodl takto:

1) EUCAP Sahel Niger se ukládá povinnost zaplatit panu PY částku ve výši 10 000 eur.

2) Ve zbývající části se žaloba zamítá.

3) EUCAP Sahel Niger ponese vlastní náklady řízení a nahradí tři čtvrtiny nákladů řízení vynaložených panem PY.

Gratsias Dittrich Xuereb

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 12. dubna 2018.

Podpisy.